

mti b e l f ö l d i h i r e k

22. kiadás

1961. május 1.

21 óra 25 perc

bb. 8. / gazdag műsor.....1. folyt./rj

a népligetben is térzenével kezdődött a délutáni műsor, majd a csepeli munkásotthon művészeti csoportjai léptek fel. a margitszigeti kagyló színpad a gyermekeknek tartott vidám műsort: az auróra bábegyűjtés a csodálatos malmot adta elő, majd pajtások a fedélzetre címen vidám szórakoztató fejtörő következett.

a budai kerületekben is változatos volt a program. a tizenegyedik kerületiek nagy számban keresték fel a bartók színpadot, ahol a bjelorusz állami ének- és táncgyűjtés műsorában gyönyörködtek. nagy tömegeket érdekelt a budai majális is, itt a kisz hatszoros vív-díjas központi művészgyűjtése tartott bemutatót.

gellért hegyen sétálók számára az uránia csillagvizsgáló intézet tartogatott meglepetést: a citadellán több városnéző panoráma tévcsövet állított fel, hogy a kilátásban gyönyörködők minél távolabbra betekínthessék a fővárost és környékét. /mti/

19.55.

- v á g s -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 2.

bb. 1. napirenden a baross tér rendezése: még a nyáron lebontják az egykori capitol mozi épületét, tervezik az új szálloda-épületrészt

i hbj/sze/e ki

1961. május 2.

csuf foltja a fővárosnak a baross tér. ma még foghijas telkek, ideiglenes üzletházak, sőt használatlan üzlethelyiségek találhatók ezen a forgalmas téren, amelynek - tekintettel a keleti-pályaudvarra - világvárosinak kellene lennie. rontja a városképet az egykori capitol mozi ál-fellegvárának félig-meddig romos épülete is.

a fővárosi tanács már hosszabb ideje foglalkozik a tér rendezésével, továbbá azzal, hogy javítsa a tér arculatát. ennek első lépéseként - legalábbis részben - megoldották a forgalom szabályozását. ma már kevesebb autóbusz-megálló van a téren, s ennek következtében meggyorsult a forgalom. igen szerencsés megoldás volt a rákóczi út és a baross tér kereszteződésénél levő villamosmegálló elbontása is, mert így a gépkocsi- és villamosvezetők jobban áttekinthetik a körkörös forgalmat. természetesen ez csak az első lépés volt, a többinek követnie kell ezt. ugyancsak a fővárosi tanács megkezdte a téren a sortatarozásokat is, s ma már a homlokzatok legtöbb helyen „fiatalosak”, szépek. a sortatarozást folytatják.

a térrendezés következő két nagy munkája lesz: a szabadság szálló melletti foghij-beépítés, ahova a szabadság-szállóval összefüggő épület kerül - ugyancsak szállodai célokat szolgál. beépítik majd azt a telket is, amelyen jelenleg a sportáruház ideiglenes üzlethelyisége található. ez a munka azonban hosszabb időt igényel. a másik nagy feladat: a capitol mozi ütött-kopott épületének bontása. a máv tájékoztatása szerint erre is sor kerül. a capitol mozi épületében ugyanis a máv autófuvarozási főnökség helyezkedett el, irodai célokra használták és műhelynek. egy-két hónappal ezelőtt a verseny utcai oldalt már eltüntették, s az elgondolások szerint még a nyáron lebontják az egykori mozi egész épületrészt, új nagy terület szabadul fel parkosításra, s az eddiginél jobban kibontakozhat a keleti-pályaudvar.

a baross tér rendezése tehát most már valóban napirendre került és nemcsak tervek, elgondolások születnek, hanem határozott intézkedések is. /mti/

- - -

- 1 -

bb. 2. a villám, mint a van allen-övezet ingyenes adatszolgáltatója - a villámok által keltett rádióhangok magasságából megállapítható a sugárzás erőssége

1 tz/gk/a ki

1961. május 2.

Érdekes új felismeréshez vezetett a villámok által okozott rádió zörejek és füttyök kutatásában elért eredmények egybevetése a mesterséges égitestek által szerzett adatokkal.

A rádiózás kutatói - amint dr. Ilórián endre, az országos meteorológiai intézet osztályvezetője elmondotta - már évtizedek óta vizsgálják a villámok okozta zörejek és füttyök keletkezésének és alakulásának törvényszerűségeit. Hosszas kísérletezéssel megállapították, hogy ezek a rádióhullámok meglehetősen hosszú uton, a kisülés pontjától induló és a földtől messze eltávolodó, nagy magasságokba felívelő, majd onnan visszatérő mágneses erővonalak mentén érkeznek el a vevőkészülékhez, s közben megjárják a van allen-övet is. Megfigyelték azt is, hogy az először sercegés-jellegű zörej egy bizonyos időpontban füttyyszerű, de lekottázható magasságu hanggá alakul át, majd azonnal kettéválk: egy mind magasabb és egy mind mélyebb hang lesz belőle. Mintha valaki leütné a zongorán az egyik hangot, majd egyszerre mindkét irányban végig „glisszandózná”, - végigsöpörné - a billentyűzetet. A rádióhullám utjának időtartamából az is megállapítható, hogy a zörej a van allen-övek melyikében alakult át füttyé.

Más tudományterületek kutatói ugyanakkor a föld körül nagy elliptikus pályán keringő mesterséges égitestek jelentéseit figyelték a van allen-övek sugárzásának erősségéről. Az azonos időpontban, azonos rétegből fogott füttyök kezdő hangmagasságának és a mesterséges égitestek adatainak egybevetése azután meglepő eredményt hozott. Kiderült, hogy a kezdőhang magassága szoros összefügg a sugárzás erősségével. Például, minél erősebb a sugárzás, annál magasabban kezdődik a füttyyszerű hang.

Az új felismerés elsősorban az űrutazások időzítése számára nagy jelentőségű. Azt ugyanis már megállapították, hogy a van allen-övek veszélyes sugárzása akkor fokozódik, ha több apró részecske érkezik a nappól, ezt pedig a naptevékenység erősödése szokta kiváltani. A naptevékenységet a vele együttjáró fényjelenység árulja el a földi megfigyelőknek.
/folyt.köv./

bb. 2. /a villám...folyt./e

A fénysugarak a nappól mintegy nyolc és fél perc alatt érkeznek hozzánk, a részecskék viszont körülbelül huszennégy óra alatt lesznek meg azt az utat. Ha tehát a villámok által keltett rádió-füttyök kezdő hangmagasságából pontosan meg lehet majd állapítani a van-allen-övek sugárzásának mértékét, a naptevékenység megfigyelése lehetővé teszi majd annak kiszámítását, hogy a következő 24 órában milyen mértékben erősödik vagy gyengül a sugárzás, lehetséges lesz-e tehát ebben az időben viszonylag könnyebben megoldható időberendezésekkel a van allen-övezeten való keresztüljutás. Villám minél többször van földünkön, így egy céltudatosan kiépített figyelő hálózat állandóan nyilvántarthatja a sugárzási övek részecskéinek sűrűségét, minden különlegesebb felismerés nélkül, pusztán a villámok ingyen rendelkezésükre álló energiája segítségével. /mti/

- - -

bb. 4. új típusu kerékpár készül csepelen

1 tó/tr/e ki

1961. május 2.

Három világrészbe jutnak el a csepel vas- és fémművek kerékpárgyárának készítményei. A legnagyobb megrendelő kuba, az egyesült államok, a román népköztársaság, a német szövetségi köztársaság. Ezenkívül japosztáv, lengyel, holland, belga, török, iraki, valamint más közel- és közép-keleti cégek vásárolnak csepel kerékpárokat.

Az igényeknek megfelelően bővítik a választékot. Cantilever elnevezéssel még ebben a hónapban 1 800 hajlított kivitelű férfi kerékpár készül kuba megrendelésre. A jövő hónapban hozzálátanak a román népköztársaságba szállítandó tízezer, sebességváltós, félverseny gépek gyártásához és ugyancsak megkezdik az ugynevezett cantilever típusu hajlított vázas fiú- és leányka kerékpárok gyártását.

Az új típusu, hajlított kivitelben készülő kerékpárok iránt a belkereskedelem is érdeklődik és ezekből kisebb mennyiséget már májusban át is adnak próbaárusításra. /mti/

- - -

- 3 -

bb 36. kádár jános elvtárs nyilatkozata

t bc/gg vm hk

1961. május 2.

kádár jános elvtárs, az mszmp központi bizottságának első titkára az alábbi nyilatkozatot adta a május 1-i felvonulásról a rádió és a televízió riportereinek

a felvonulás színes, eleven, lelkes. visszatükrözi a nálunk most levő közhangulatot. az időjárással a szervezők tegnap nagy gondban voltak, mert esett az eső, de én azt mondtam, hogy az eső a mezőgazdaságnak fontosabb, mint az, hogy a felvonuláson egy kicsit megázunk-e, vagy nem, mert mi majd megszáradunk. ha aztán a felvonulás idején az idő is szép, az nagyszerű, akkor minden rendben van.

én még horthy alatt is felvonultam, amikor illegálisan szerveztük a május elsejei tüntetést. bíszkék vagyunk arra, hogy a munkások május 1-ét Magyarországon is mindig megünnepelték. néha kicsi volt ez az ünnepség, de mindig volt. most szabad a munkássztyály, s ennek megfelelően a demonstráció vidám és hatalmas.

szívvel minden jót, jó egészséget kívánok május elsején, a világ dolgozóinak ezen a hatalmas ünnepén. azután kívánom, hogy a munka árán, az erőfeszítések árán érjük el mindazokat a célokat, amelyeket most magunk előtt látunk, s meggyőződésünk szerint az egész nép helyesli és támogatja azt, hogy erős, szocialista Magyarországot építsünk fel, ahol az emberek élete még szebb és még vidámabb lesz. ehhez persze az is kell, hogy éberek legyünk, ne hagyjuk megzavarni saját hazánk, a szocialista világ népeinek békés építőmunkáját. és kívánom, hogy béke legyen! /mti/

bb 37. kilónként 1.60 forint a paraj fogyasztói ára

1 n./j vm ká

1961. május 2.

az ünnepek alatt és kedden 29 vagon és 38 tehergépkocsi áru érkezett a nagyvásártelre. a vagonszállítmányok így osztottak meg: 20 vagon burgonya, 1 vagon vegyes darabáru, 2 vagon kelkáposzta, 2 vagon paraj és 4 vagon narancs.

évek óta nem volt kora tavasszal ilyen olcsó a paraj mint most. a vidéki szállítmányokon kívül a környékbeli termelőszövetkezetek is nagy fuvarokkal hozzák a csarnokokba és a kilencedik kerületi, hámán kató téri, nagybani piacokra. az állami ételmeztartó boltok a parajt kilónként 1.60, az új kelkáposztát pedig 4 forint-

ért hozták forgalomba. /mti/

12,35 13.00

bb. 5. nyolcnapos társasutazás repülőgépen a német tengerpartra

t lz/gk/e ki

1961. május 2.

az ibusz a közeljövőben újabb típusú nyolcnapos társasutazást indít a német tengerpartra, rügen szigetére. a kirándulás részvevői mindkét irányban repülőgéppel teszik meg az utat.

a jelentkezések az ibusz irodájában már megkezdődtek. /mti/

bb. 6. rekord számú főnyeremény - hat öröklakás, családi ház, moszkvics gépkocsi - a lotto jutalom sorsoláson

i kf/kf/e ki.

1961. május 2.

a lotto legközelebbi tárggyeremény húzását május 5-én rákospalotán tartja a sportfogadási és lotto igazgatóság. a húzáson az április 14. játéknap szalvényei között 663 értékes tárggyereményt sorsolnak ki. a húzás érdekessége, hogy az eddigiekénél több, összesen nyolc főnyeremény kerül ki a szerencsekerekékből. mivel egy előzőleg már kisorsolt lakásért nem jelentkezett tulajdonosa, ezúttal hat, egyenként kétszobás összkomfortos öröklakást sorsolnak a kárpát utcai lotto házban. ezenkívül a szokásos 2 szobás, bárhol felépíthető családi ház és egy moszkvics személygépkocsi jut a legszerencsésebb lottozóknak.

értékes nyeremények lesznek a kétszemélyes külföldi utazások is. többek között egy 10 napos tátrai és két 10 napos keleti-tengeri üdülésre, három 6 napos moszkvai és egy 9 napos varsó-leningrád-moszkvai társasutazásra jogosító utalványt sorsolnak. ezenkívül számos vásárlási utalványt, 31 motorkerékpárt, egy teljes szoba- és két konyhaberendezést, 84 rádiót, 47 televíziót, stb. sorsolnak. /mti/

7. júli 2.15

- 5 -

bb 5. új lakástextiliák a modern butorokhoz

i sz/gk/vl ki

1961. május 2.

az üzletekben mind több olyan újszerű mintájú lakástextil, szőnyeg, függöny, takaró, butorvédő vászon-található, amely a modern lakberendezési tárgyak tartozéka. az egyszerű formájú, sima, világos butorhoz leginkább az élénk színösszeállítású, tömött-mintás vászon, a háziszőttes, kis terítőknek pedig a kézfestésű batikolt selyem a legcsinosabb. a lakáskultúra új irányzatainak követelésében a textilipar még meg is előzi a butoripart. az áruválasztékot sok külföldi szőnyeg és függöny is gyarapítja. az ndk-ból, csehszlovákiából vásárolt velur és buklé szőnyegeknek mintegy 70 százaléka már modern mintájú. ezeknek az a jellemzője, hogy egy vagy két alapszínen rendszeresen vonalkázás vagy geometrikus ábrák alkotják a mintát.

az év legszebb könnyűipari termékének pályázatára beérkezett lakástextiliák is a modern lakások díszül szolgáltnak. új eljárással érdekes csomózott felületű gyapjú buklé szőnyeg készült a soproni posztó- és szőnyeggyár. az első díjat nyert szőnyeg alapszíne szürkés-kék, mintázata krémszínű a szombat-helyi takarógyár az új heverőkhöz izlőses, praktikus takarót mintázott. legszebb terméként a fekete alapon rendszertelen téglaszínű kockázatu takarót fogadta el a bizottság. ugyanezt bemutatták zöld-fekete és bordó-kék színösszeállításban is.

akik a modern butorokhoz védőhuzatot, vagy függönyszárnyat akartak vásárolni, eddig sem panaszkodhattak, de ha a legszebb termékpályázatra beküldött új minták gyártását megkezdik, még bőségesebb lesz a választék. a budakalászi textil, a kistext és más gyárak sok érdekes butorvásznat küldtek a pályázatra. ezek között egyik érdekesség volt az ólomberakásos, színes üvegablakokat utánzó minta. ezt főleg függönyszárnyak szánták és helyettesíthetik vele a rolettát is. egyébként a dupla függöny a divat, az egyik könnyű, egészen átlátszó, kétoldalt pedig élénk mintás karton vagy vászon keretezi. a modern lakásba klópli nem tesznek fel.

a modern lakástextiliák, köztük butorszövetek gyártását selyemiparunk is megkezdte. több mint ötven mintát készített, hogy azokból válogathasson a kereskedelem. /mti/

Paló 9.25

- 6 -

bb 7. befejezték a szépművészeti múzeum oromzati szoborcsoportjának helyreállítását - több mint 70 sérülést javítottak ki az antik görög szobrokon

i sb/tr/vl ki

1961. május 2.

a szépművészeti múzeum timpanonján sok háborús kár érte az olimposzi zeusz templom nyugati oromzatának szoborcsoportját. készült pontos gipszmásolatokat. a képzőművészeti kivitelező iparvállalat szobrászstúdiójának restaurátorai görömbel imre vezetésével most befejezték a híres görög mondai csatajelenséget, az asszonyrabló kentaurok és a lapíthák harcát ábrázoló 21 gipszalak javítását. sok szobornak nem volt meg a feje, a keze, vagy a lába, s a szobrászok így régi fényképek, rajzok alapján formázták meg újra a hiányzó testrészeket. jelentős kárt tettek a gipszalakokban a galambok is, amelyek a sérüléseken át bejutottak az üreges szobrok testébe, ott fészket raktak, s rongálták az alkotások ép részeit, kitérték például theseus mellett. a restaurátorok több mint 70 sérülést javítottak ki egy hónappal az eredeti határidő előtt. megtisztították a műalkotások ép részeit, s gondoskodtak a gipszalakok védelméről is. különleges gyantás folyadékkal vonták be a szobrok felületét, hogy az eső vagy a fagy ne tehessen kárt bennük, s a gipsz színe ne vakító fehér, hanem a 2400 éves eredeti márványalkotásokhoz hasonlóan kissé sárgás árnyalatú legyen. a múzeum háromszögletes oromzatára később vörösrézszálót kifeszítenek, hogy megakadályozzák a galambok fészekrakását. /mti/

bb 9. új típusu középszuper rádiókészüléket ad piacra a telefongyár

i kf/kf/vl ki

1961. május 2.

a rádió vásárlók az utóbbi időben niába keresték az üzletekben a nagyobb készülékeket. a telefongyár egy új típusu középszuper készülékkel most enyhíti ezt a hiányt. az orintól átvett rajzok alapján az év elején kezdték gyártani a t 422-es, nyomtatott áramkörös, kéthangszórós, jó hangminőséget biztosító készüléket. az új rádiókat az üzlet már szállítja a kereskedelemben, s napokon belül az üzletekbe kerül. az új típusu rádióból lesz elegendő, az év végéig ugyanis 16.500 kerül az üzletekbe. /mti/

Paló 9.30

- 7 -

bb 8. műszakonként öt lakáshoz elegendő szobamagasságu falelem - új kohóhabsalak nagyblokkgyártó üzem épült budapesten - megkezdték a próbagyártást

i sb/tr/vl ki 1961. május 2.

a 44-es építőipari vállalat dolgozói az idén már sokszáz lakást építenek budapesten a kohóhabsalakból készülő szobamagasságu nagyblokkokból. korábban csak a józsef attila lakótelepen használtak ilyen falelemeket, de már megkezdték a kohósatalakos lakások összeszerelését sashalmon, a lándzsa utcában és néhány hónap múlva újabb kis lakótelepen fognak hozzá a nagyblokkos építkezéshez, pesterzsébet központjában.

a vállalat dolgozóinak eddig a kvassay zsitipnél létesített előregyártó üzemük szállította a falelemeket. budapesti megővekedett lakásépítési feladatainak teljesítéséhez azonban ez a telep egymagában már nem elegendő, s így a józsef attila lakótelep közelében, a gyáli uton új, nagyblokkgyártó üzemet rendeztek be. a korszerűen felszerelt, előregyártott telepen műszakonként öt lakáshoz elegendő nagy falelemeket készíthetnek, kétszer annyit, mint a kvassay zsitipnél. az új gépekkel a kohóhabsalak-bevonat tömörítését jelentősen javították, s így megtakarítják a cementnek mintegy 20 százalékát anélkül, hogy csökkenne a nagyblokk szilárdsága. az új üzem dolgozói már megkezdték a próbagyártást, s minelyt sztálinvárosból és diósgyőr-ből elegendő kohóhabsalakot kapnak, áttérnek a sorozatgyártásra.

az új nagyblokkgyártó üzem nemcsak a 44-es, hanem a 42-es és a 43-as építőipari vállalatok lakásépítkezéseire is szállít majd falelemeket. /mti/

bb 10. terasz az árkádok alatt- a megropol szálló előtt

i hbj /sze/vl ki 1961. május 2.

a világvárosoknak mindenütt kedves színfoltja az eszpresszók, bisztrók, éttérmelek előtti terasz. nálunk az utóbbi években meglehetősen mostohán kezelték ezt a színfoltot, mindössze néhány helyen üdögélhetnek a vendégek a „szabadban”, - figyelve az utca mindennapi lüktetését. pedig: a népköztársaság útján működő-virágtartókkal övezett terasz igen kedves vonása az utcának. a fővárosi tanács városrendezési osztálya most az árkádok alatt - a megropol szállónál is - engedélyezett teraszépítést. /mti/

1961. 9. 10.

- 8 -

bb 11. pályázati felhívás képzőművészeti dísz tárgyakra
i fe/ke/vl 1961. május 2.

az iparművészeti vállalat a képzőművészeti alappal egyetértésben művészeti ellenőrzése alatt álló kerámiai szövetkezetek prototípusainak növelése és művészi színvonalának emelése céljából pályázatot hirdet új, eddig a kereskedelmi forgalomban nem lévő kerámiai tárgyakra: lámpatestek, vázák, különböző nagyságu figurák, hamutálcák stb. a pályaművek beküldési határideje 1961 május 20-a. a pályázaton díjat nyert műveket - különböző kategóriákba osztva - összesen 20.000 forint jutalomban részesítik.

pályázatot hirdet az ötvös tárgyak választékának növelésére és művészi színvonalának emelésére is. készíthető: divatékszerek, újszerű falidíszek, dísztálak, vázák, tálcák, hamutartók, dohányzó-készletek, dobozok, valamint figurális jellegű dísz tárgyak. itt a pályaművek beküldési határideje ez év június 26-a és ugyancsak 20.000 forint értékű díjat osztanak ki a pályadíj-nyertesek között.

a harmadik pályázatot a vállalat bolt-hálózataiban és a bel és a külföldi kereskedelmi forgalomba kerülő kerámiai készletek készítésére hirdeti meg. ilyenek például: kávésteás-, vizes-, moka-, gyümölcsös-, likőrös- és dohányzó-készletek. a pályaművek beküldési határideje 1961 július 17. és 14.800 forintot osztanak szét a díjnyertesek között.

végül pályázatot hirdet fenér anyagban kivitelezhető művészi tárgyak tervezésére, új prototípusok előállítására, hogy a jelenleginél magasabb művészi színvonalu tárgyakkal láthassák el a kereskedelmet és vásárló-közönséget. a megadott témák: gyermek- és állatfigurák, aktok, hamutálcák, kisvázák, figurális lámpa-testek, valamint táj-jellegű ajándéktárgyak. a beküldési határidő 1961 július 4-e. összesen 20.500 forinttal jutalmazták a nyertes pályaműveket.

felvilágosítást ad: az iparművészeti vállalat művészeti osztálya budapest, kossuth lajos u. 12. /mti/

8.06 9.75 - 9 -

ha

bb 12. elkészült a 9. kerületi tanács tbc-elleni munkaterve

i ms/hné/vl sr

1961. május 2.

a 9. kerületi tanács végrehajtó bizottsága a napokban hagyta jóvá a tbc elleni küzdelem helyi feladatairól szóló intézkedési tervet. az idén 4862 iskolás gyermeket visznek tuberculin-szűrésre, a veszélyeztetetteket azután beoltják bccg-vel. az 1957-ben oltott 762 gyermek tuberculin-szűrése, illetőleg újraoltása is ebben az évben történik. csaknem félezer terhes nő környezetében végeztek szűrővizsgálatot, közülük mindössze négy olyan volt, aki tbc-s környezetben él. ezzel szemben 170 olyan 6 éven aluli gyermeket találtak, akinek környezetében tbc-s beteg van. az anya- és gyermekvédelmi szolgálat külön gondozza a veszélyeztetett gyermeket és terhes anyákat. a gyermekvédelmet elősegíti, hogy a gondozónak külön gyermek tbc szakorvosa van. rendszerezik a kanyarón és szamárköhögésen átesett gyermekek tbc-vizsgálatát is. a munkát nehezíti, hogy az intézetben nem oldható meg a külön gyermekrendelés, nincs külön gyermek-várószoba.

a gondozó munkáját azzal könnyítik, hogy a kisebb üzemek dolgozóinak időnkénti szűrővizsgálatát a korányi sándor utcai ernyőszűrő állomáson végeztetik el, az üzemorvosokkal történő előzetes megbeszélés szerint.

a csökkent munkaképességű nem fertőző tbc-s betegek munkába állítására valamennyi üzemben fokozott gondot fordítanak. a kerületi gondozó állandó kapcsolatban van a csepel vas- és fém-művek üzemi gondozójával. a betegeket eddig is egészségi állapotuk figyelembevételével helyezik el. lehetőleg a nekik megfelelő munkakörbe. a jövőben felkérlik a kerületi üzemorvosokat, állapítsák meg, hogy milyen munkaköröket tudnának az üzemben csökkent munkaképességű betegek ellátni.

orvosi körzetek szerint összeírták a fertőző tbc-sek névsorát. a kerületi epidemiológus ennek alapján gondoskodik, hogy kellő mennyiségű fertőtlenítő anyag álljon ingyenesen a betegek rendelkezésére és ellenőrzi a fertőtlenítések végrehajtását.

sok gondot okoznak az alkoholista betegek, mert megszöknek a gyógyító intézetekből, nem tartják meg az orvosi rendelkezéseket és idejük javarészét italboltokban töltik. a tbc elleni küzdelemről szóló kormányrendelet alapján a nyilvántartott idült alkoholistákat elvonó kurára utalják majd.

/folyt.köv./

8,33 9:15

- 10 -

bb 12. /elkészült a ... 1. folyt./ vl

megalakult a tbc elleni küzdelem társadalmi bizottsága is, amely egészségügyi felvilágosítással, a betegek és családjuk gondozásával és a csökkent munkaképességű tbc-sek foglalkoztatásának előmozdításával veszi ki részét a tbc felszámolására irányuló munkából. /mti/

bb 13. május 7-én avatják az újjárendezett váli vajda jános emlékmúzeumot

vid fm/ke/vl fm

1961. május 2.

a petőfi irodalmi múzeum és a fejér megyei tanács idegenforgalmi hivatala az egykori váli erdészlakban újjárendezte és kibővítette a vajda jános emlékmúzeumot, amelyet május 7-én avatnak. a megnyitó ünnepségen fodor józsef kossuth-díjas költő emlékezik meg vajda jánosról, majd bitskey tibor, a nemzeti színház művésze vajda jános- és ady-verseket ad elő. utána koszorukat helyeznek el az emlékmúzeum falán. /mti/

bb 15. ormánsági ünnepi hetekre készülnek sellyén

vid fm/ke/vl fm

1961. május 2.

sellyén az idén június 3-18 között ormánsági ünnepi heteket rendeznek. a programot már összeállították. az ormánsági falvak öntevékeny művészegyüttesei megkezdtek a felkészülést. az ünnepi heteket a pécsi nemzeti színház operatársulata a sellyei szabadtéri színpadon a bánk bán előadásával nyitja meg. külön délszláv esten lépnek fel a nemzetiséglakta községek művészegyüttesei, felsőszentmárton híres horvát dalosai és a dráva-sztárai öregek koló- táncscsoportja is. az ormánsági ünnepi hetek megrendezése felett a járás termelőszövetkezetei vállaltak védnökséget.

8,43 9:50

- 11 -

bb. 14. a baranya- megyei tanács országos pályázata

vid fm/ke/gi fm

1961. május 2.

a baranya megyei és a pécsi városi tanács a szakszervezetek megyei tanácsával közösen irodalmi és képzőművészeti megbízatások elnyerésére hirdet országos pályázatot. a pályázat célja: lehetőséget nyújtani az íróknak, képzőművészeknek arra, hogy a dolgozók között- anyárákban és termelőszövetkezetekben- megismerjék népünk mai életét. ezért a megbízatást elnyerő íróknak, képzőművészeknek háromezer- ötezer forintig terjedő összeget juttatnak.

a pályázók 1961 május 15- ig válaszolhatnak írásban a baranya megyei tanács művelődésügyi osztályának arra, hogy élményszerzésre, anyaggyűjtésre, illetve az alkotómunkára szánt időt mikor és hol kívánják eltölteni, továbbá milyen művet, milyen műfajban kívánnak alkotni. pályázni olyan művek tervével lehet, amelyek mai életünket elsősorban a munkások és parasztek életét kívánják bemutatni. a pályázati tervben szerepelhet elbeszélés, kisregény, regény, drámai mű, versciklus, illetve grafika, akvarell, olaj és szoborkompozíció. a megbízás a szerzői díszleteit nem érinti. a művek publikálására a jelenkor folyóirat, illetve a kiadó nyújt lehetőséget, az értékes képzőművészeti alkotások megvásárlására a közületi szervek tartalékolnak erre a célra biztosított összeget.

a pályázat tervében meg kell jelölni a mű elkészülésének határidejét is.

/mti/

--

8,44 9,50

-12-

bb. 16. új iskolák épülnek vas megyében

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 2.

vas megyében az idén több mint tízmillió forintot költenek tanteremépítésre. ebből az összegből szombathelyen négy /mes korszerű, új iskolát építenek. ezenkívül egervölgyön, szemenyén, hosszuperesztegen és körmenden létesül egy-egy négytantermes iskola.

az állami beruházáson kívül ebben az évben is több faluban határozták el, hogy a községfejlesztési alap egy részét iskolai tantermek létesítésére fordítják. a tervek szerint községfejlesztésből 19 új tantermet hoznak létre. az iskolák építését a lakosság mindenütt jelentős értékű társadalmi munkával segíti.

/mti/ /töremmel bővítik a Tolbuhin utcai iskolát és egy 12 tanter-

bb. 17. hatmillió forintos beruházással továbbfejlesztik az idén a csákvári volt esterházy-kastélyban berendezett tüdőbeteggyógyintézetet

vid fm/tr/gy/fm

1961. május 2.

a csákvári esterházy-kastélyt újjáépítették és tüdőbeteggyógyintézetté alakították át. az állam erre a célra eddig több mint huszonötmillió forintot költött. az 1954-ben még husz férőhelyes betegotthon ma már háromszázötven ágyas, korszerűen felszerelt gyógyintézet. az idén további hetvenöt ágygal négyszázra emelik az ágyak számát. hatmillió forintos beruházással lakótömböt építenek, ahol azok az orvosok és betegápolók kapnak lakást, akik most még a gyógyintézetben laknak. ugyancsak az új lakótömbben helyezik el az irodákat is. az ideai beruházással az intézet az ország egyik legnagyobb tanácsi kezelésben levő gyógyintézete lesz. az idén az intézet a már gyógyult betegeknek új szakmára való átképzésével is foglalkozik.

/mti/

--

bb. 18. elektromos kutyát készítettek a tolnai gimnázium diákjai

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 2.

a tolnai földvári mihály gimnázium politechnikai műhelyében már eddig is számos érdekes modellt készítettek.

/folyt. köv./

8,46 9,50

- 13 -

bb. 18. /elektromos kutyát..... folyt./-gy

két évvel ezelőtt a Lenin atomjégtörő hajó kicsinyített mása került ki a tolnai gimnazisták keze alól. most újabb munkájukat mutatták be a tolnai gimnazisták: elektromos kutyát szerkesztettek, amelyet a biológiai órákon a pavlovi feltételes reflexek bemutatására is használhatnak.

/mti/

bb. 19. gazdag programmal készülnek a sárospataki rákóczi vár fennállásának 700. évfordulójára

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 2.

a sárospataki rákóczi vár ma is meglévő legrégebbi részét, a vörös tornyot 700 évvel ezelőtt, 1261-ben építették. a toronyhoz és a várhoz a magyar történelem számos kiemelkedő eseménye fűződik. a hazafias népfront borsod megyei bizottsága megünnepli az évfordulót. a kétnapos ünnepre május 27-28-án kerül sor, s a jubileumra már javában készülnek. az ünnepi napokon a rákóczi vármúzeum és a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem sárospataki kutatóállomásának távlati terveit is megvitatják. a program szerint május 27-én a vármúzeum tanácskozótermében tudományos ankétot tartanak. ezen a tájmúzeumok feladatait és a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem sárospatak környékén végzett kutatásainak távlati terveit vitatják meg. este a várkertben a debreceni Kodály-kórus gulyás György Liszt-díjas Karnagy vezetésével ünnepi hangversenyt ad. másnap a vörös torony fennállásának 700. évfordulója alkalmából ünnepség lesz, majd a vendégek megtekintik a környék nevezetességeit.

/mti/

bb. 20. négy milliő forintos beruházással szövetkezeti műhelykombinátot rendeznek be szombathelyen

vid szf/tr/gy/li

1961. május 2.

a kisipari szövetkezetek vas megyei szövetsége a lakosság javítási és szolgáltatási igényeinek jobb kielégítésére négy milliő forintos beruházással korszerű háromemeletes műhelykombinátot rendez be szombathelyen. az épületben a szolgáltató ipar minden ága megtalálható lesz. többek között férfi és női fodrász, fényképész, órá-, műszerész, kozmetikus, méretes szabó és ruhajavító műhely, továbbá méretes cipészeti javító részleggel áll majd a dolgozók rendelkezésére. a szövetkezeti ipar legújabb termékeinek megismertetésére állandó bemutató terem is berendeznek.

/mti/

9,00 9.50

- 14 -

bb 21. új üzemben fényezik a rádió és televízió szekrényeket

vid szf/tr/vm/li

1961. május 2.

a székesfehérvári villamossági televízió és rádiókészülékek gyára veszprémi telepén új üzemet rendeztek be. a rádió és televízió dobozokat eddig nitrolakkal vonták be, most az új üzemben áttérnek a legkorszerűbb lakkozási módszerre. a rádió és televízió szekrényeket azután poliészter lakkal vonják be, s ezzel tükröfényes kopásálló felületet kapnak. a hígított állapotban levő poliészter lakkot szórópisztollyal fújják a dobozra, s a műanyag rövid idő alatt egyenletesen felszívódik a fa porusába. ezzel az eljárással naponta 800-900 rádió és televízió szekrényt fényeznek az új üzemben, ahol összesen 150 ember kapott munkát.

a poliészter lakkal fényezett rádió-és televízió szekrények felülete a karcolásnak, sőt kisebb ütéseknél is ellenáll./mti/

bb 23. elkészültek az első „egységfejek”, a győri célgépgyárban

vid szf/te/vm/li

1961. május 2.

a győri célgépgyár új gyártmánya az eddig külföldről behozott, ugynevezett egységfej. a külön-külön meghajtómotorral rendelkező egységfejekből ugynevezett agregátgépet lehet összeállítani, mellyel különféle forgácsolási műveleteket végezhetnek. az agregát szerszámgépek és gépcsoportok teljes mértékben megfelelnek a korszerűségi és termelékenységi követelményeknek, utat nyitnak az automatizálásnak.

az első két egységfej, egy furó és egy előtoló egység május 1-re készült el a győri célgépgyárban. kelendő kipróbálás után a harmadik negyedévből kezdik el a sorozatgyártást. az év végéig hatvan, különféle típusú egységfejet készítenek. a gépipari üzemek a kohó-és gépipari minisztérium anyagellátó vállalatát útján rendelhetnek egységfejeket 1962 évi szállításra./mti/

9.02 10.30

- 15 -

bb 22. tovább javult az önköltség a dunai vasműben - az acélnyersvas tonnánként 90, az acélöntecs 155 forinttal készül olcsóbban

vid szf/sze vm li 1961.május 2.

a legújabb értékelés és a most elkészült vállalati mérleg szerint a dunai vasműben az első negyedévben tovább javult egyes termékek önköltsége, például a nagyolvasztóműben kilencven forinttal olcsóbban állítottak elő egy tonna nyersvasat, mint tavaly, igen jelentősen járult ehhez hozzá az, hogy a kokszfogyasztást első ízben csökkentették negyedéves átlagban 900 kiló alá, 858 kilogrammra.

a martinások is gazdaságosan dolgoztak, az acélöntecs tonnájának önköltségét százötvenöt forinttal csökkentették. Ők az acélgyártáshoz használt fémek anyagokkal takarékoskodtak tovább jelentős mértékben, egy tonna acélt 1067 kiló fémek anyagból állítottak elő.

a fejlődés kezdete óta most első ízben készítettek negyedéves utóalkulációt a meleghengermű termékeinek önköltségéről. Örömmel állapították meg, hogy a meleghengermű valamennyi terméke, a lemezbuga, a durva-közép-és a finomlemez önköltsége az eladási ár alatt van, tehát a meleghengermű nyereséges.

a száz forint összérre számított termelékenység is emelkedett hét és fél százalékkal jobb mint az előző évi, noha az év elején a gyáron belül vasúti szállítást a máv-tól a dunai vasmű vette át, a tervezettnél képest is nagy az előrehaladás./mti/

bb 24. tízmillió forintot költenek az idén pécs közutjainak javítására - megszüpül a híres pécsi dómtér

vid szf/te vm li 1961.május 2.

pécs közutjai a város helyzeténél fogva rendkívül igénybe vannak véve. a mecsek lejtőjén kialakult utcákat a nagy esőzések idején a hegyekből hirtelen lezuduló víztömeg erősen rongálja. a kelet-nyugati irányú utcákban a nagy gépjármű forgalom következtében kopik gyorsan a keskeny, girbe-gurba utak felülete.

/folyt.köv./

9,08 10:30

- 16 -

/bb 24. tízmillió forintot....1.folyt.köv/

amióta megszűnt a városban a villamosközlekedés és helyette autóbusszjáratok hálózák be a várost, a tanács különösen nagy súlyt helyez a balesetmentes, gyors közlekedés érdekében az utak állapotára. ezért 1961-től évente legalább tízmillió forintot költenek utjavításra. a város 640 utcája közül az idén a legforgalmasabbakait korszerűsítik, a központtól a külső negyedekig. megszüpül pécs szívében a híres dómtér is. a székesegyház előtti lépcsősort mintegy négyszázezer forintos költséggel ebben az évben felújítják./mti/

bb 25. szolnok megye huszonötödik tanyaközpontja kap az idén villanyt és művelődési házat

vid szf/te vm li 1961.május 2.

egyre több fehérfolt tűnik el szolnok megye térképéről. jászszentandrás felsőtanyai részén megkezdtek a villanyhálózat és az új művelődési ház építését. a tanyafejlesztésből a termelőszövetkezet tagjai és a kisz-fiatalok is kiveszik részüket. a művelődési házat szinte teljesen társadalmi uton építik. a villanyhálózati bekapcsolásával megkezdik a rendszeres filmvetítést, televíziós készüléket vásárolnak. a jászberényi tanyavilág egyik településén, pórtékán mozit, orvosi rendelőt, bekötőutat építettek és bekapcsolták a községet a megye autóbusszforgalmába. a közelmúltban, mintegy hat-százezer forintos költséggel befejezték a villamosítást és kigyullt a fény az iskolában, a szövetkezeti gazdák házaiban. a kunszentmártoni tanyavilágban gazdasági épületet alakítottak át művelődési othonná. a községtől kilométerekre levő tanyai lakók előtt is megnyílt a szórakozási lehetőség. az idén huszonötre emelkedik azoknak a termelőszövetkezeti településeknek a száma, ahol villanyfény mellett művelődési termekben szórakozhat, tanulhat a lakosság./mti/

9,15 10:30

- 17 -

bb. 27. megszűntek a szegedi kis paprikamalmok - korszerű technológiával őrlik a paprikát

vid te/gy/ki

1961. május 2.

a szegedi paprikafeldolgozó vállalatnál évszázdos technológiai eljárást váltanak fel új, modern őrlési módszerrel. a malomköveket folyamatosan acélhengerekkel cserélik ki, pneumatikus berendezéseket szerelnek fel. az üzem idején négy millió forint fejlesztési költségéből a legnagyobb összeget ilyen gépekre fordítják. két nagyteljesítményű berendezés szerelését most fejezték be.

a korszerű technológia számos előnnyel jár: a hidegőrlésnek elnevezett új eljárással nem melegszik a paprika, mint a malomkövek között, ami előnyös a paprika minőségére. csak ez a minőségjavulás évente négyezer forint gazdasági eredményt jelent a vállalatnak. az anyagot zárt csőrendszerben mozgatják, így kevesebb hullik el az értékes őrleményből, s ez újabb félmillió megtakarítást eredményez.

további gazdasági előnyt jelent az őrlés központosítása. az új berendezéseket ugyanis a vállalat központi üzemében helyezik el, s a város különböző területein levő nyolc paprikamalomból hatot már megszüntettek, kettőt pedig tartaléknak használnak majd. ezzel végleg megszüntették a város régi, malomköves kis paprikaüzemeit.

/mti/

..

bb. 28. új szórakozási lehetőségek várják a nyáron a tatabányai bányászokat

vid te/gy/ki

1961. május 2.

az idén nyáron új szórakozási lehetőségek várják a tatabányai bányászokat. az óvárosban többmillió forintos költséggel elkészült az ország egyik legszebb strandfürdője, s a nyárig az új városban is befejezik a korszerű strandfürdő építését. megkezdték a város legnagyobb, festői környezetben, erdő közepén levő parkjának rendezését. itt épül fel az 1200 személyes szabadtéri színpad, amely nemcsak színházi előadásokra, hanem filmvetítésre is alkalmas lesz, és megnyitlik a város legnagyobb kertvendéglője, a halászkert.

/folyt. köv./

9,30 10.35

- 18

bb.28. / új szórakozási lehetőségek.... folyt./ gy

a sétányokra padok, fénygombák kerülnek. hamarosan befejezik a város másik parkjának, a bányászváros kedvelt sétáló helyének, az ifjusági ligetnek a csinosítását. kitisztítják iszapos, nádas disztavát. a lakosság kívánságára a tó közepére színpadot emelnek. a vízi színpadon vasárnap esteként hangversenyeket rendeznek majd. itt is rendbehozzák, korszerűen kivilágítják és sokszínű virágokkal díszítik a sétányokat.

az ország legnagyobb bányászvárosának a lakói maguk is segítik az új szórakozóhelyek építését. a kisz fiatalok 23 000 óra társadalmi munkát vállaltak és számos üzemi dolgozó segíti az építkezéseket. a szabadtéri színpad és az újvárosi strandfürdő létesítéséhez a lakosság anyagilag is hozzájárul.

/mti/

..

bb. 29. kínai és szovjet gépekkel palántázzák a rizst szarvason

vid cs/j/gy/ká

1961. május 2.

a mezőgazdaságban dolgozó tudományos kutatókat, szakembereket évek óta foglalkoztatja a kérdés: hogyan lehetne hazánkban tovább növelni a területegységre jutó rizs-növényállományt, s ugyanakkor megvédeni az érzékeny növényt a kártevőktől. a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézetben kikísérletezett és a múlt években már jól bevált, repülőgépes vetés úgy látszik, megoldja a feladatot. az előcsíráztatott mag gyorsan kel, a növényzet egyenetlenül fejlődik, így csakhamar kinő a nyári kártevők „foga alól”, az intézet tábláin ezzel a módszerrel holdanként 28-30 mázsás átlagtermést értek el.

dr. petracovics imre egyetemi docens, a repülőgépes rizsvetés kezdeményezője most újabb módszerrel kísérletezik szarvason és még néhány állami gazdaságban. a módszer szerint a rizsföldeken június elején palántáznak. a kiültetett erős palántákban már szinte semmi pusztítást nem tehetnek a kártevők, a kívánt sűrűségben telepített növényállomány hiánytalanul termést hozhat. a rizs kiültetésének meggyorsít sa és olcsóbbá tétele érdekében kínából és a szovjetunióból rendeltek speciális palántázógépeket.

/mti/

..

9,35 10.35

- 19 -

bb. 33. gyorsabban híznak a sertések, több tejet adnak a tehenek - kedvező tapasztalatok a takarmánykeverékek etetésénél

vid ká/gy/j/

1961. május 2.

győr megyében ez év februárjában helyezték üzembe a takarmánykeverő üzemét, s az 50 termelőszövetkezetet lát el dúsított takarmánnyal. a különböző tápok etetése kiváló eredményeket hozott a közös gazdaságokban. a mosonszentmiklósi új élet tsz-ben január és február hónapban 10,9 liter volt a fejési átlag, és az a marhatáp etetése után 13,6 literre emelkedett. ugyan- ebben a közös gazdaságban a keveréktakarmánnyal etetett süldők naponta 26 dekát gyarapodtak, míg az ellenőrző falka süldői naponta csak 20 dekát híztak. a darnózseli aranykalász tsz-ben nagyborsulyu sertéseket etettek sertéstáppal; itt a gyarapodás sertésenként havi 17,7 kilógramm volt, míg az abrak- kal etetett sertéseké csupán 11,2 kiló. A danaszegi úttörő termelőszövetkezetben a baromfiak tojáshozama emelkedett lényegesen a takarmánykeverék etetése óta.

áprilisban újabb keverő-üzemet helyeztek üzembe a megyében, s májusban megkezdte munkáját a harmadik takarmánykeverő is. így 150 termelőszövetkezetnek lesz módjában, hogy dúsított táptakarmánnyal etesse a jószegokat.

/mti/

..

bb. 34. folyószámlát nyitottak a takarékszövetkezetek beremenden és babarcon a termelőszövetkezeti gazdák számára

vid j/gy/ká

1961. május 2.

a baranyai falvakban, ahol már 14 takarékszövetkezet működik, igen népszerűek a falusi bankok. tekintve, hogy a takarékszövetkezetek ügyfeleinek túlnyomórésze szövetkezeti gazda, a jövőben még szorosabb kapcsolatot építenek ki a közös gazdaságokkal. nemrég bevezették az ifjúsági kölcsönöket, a termelőszövetkezeti fiataloknak soronkívül nyújtanak kölcsönt utazásra, vásárlásra, televízióra, lakodalomra, stb. a másik érdekes kezdeményezés, hogy folyószámlát nyitottak a termelőszövetkezeti tagok számára beremenden és babarcon. a termelőszövetkezet minden hónapban egyösszegben átutalja a takarékszövetkezetnek a munkaegység-előlegekre szánt pénzt, és mellékel a listát, hogy kinek, mennyi jár. a takarékszövetkezet ezután átírja a tagok folyószámlájára a nekik járó pénzüsszeget, a gazdák tetszésük szerint, bármikor kivehetnek pénzt folyószámlájukról, vagy átíráthatják azt takarékbetétkönyvükbe. ez a rendszer igen előnyös a termelőszövetkezetek számára, mert tehermentesíti az adminisztrációt, de még előnyösebb a tagok részére, akik bármikor hozzá tudnak jutni pénzükhöz. a jólbevált módszerre fokozatosan áttér baranya megye több falusi bankja is.

/mti/

..

9,42 4.10

- 20 -

bb 30. országosan felmérték az állami gazdaságok öntözésfejlesztési lehetőségeit

i so/hné vm ká

1961. május 2.

az állami gazdaságok vezető szakemberei a vízügyi igazgatóságok segítségével országosan felmérték, milyen lehetőségek vannak az öntözéses gazdálkodás fejlesztésére. a széleskörű felmérés alapján a második ötéves terv időszakában 140.000 holdra terjesztik ki az öntözést.

az öntözéses gazdálkodás a terméshozamok növelése mellett nagymértékben befolyásolja az állattenyésztési eredményeket is. a legelők öntözésével és az öntözött lucernatermesztéssel általában 500-as tehenőszeteket kívánunk kialakítani. egy tehen eltartásához eddig 2,6-3 hold terület volt szükséges, az öntözéssel ezt 1,16 holdra csökkentik. összesen 95 állami gazdaságban 127 telephelyre kívánják összevonni a több mint 60.000-es tehenállományt. a növendék-állatokat 65 állami gazdaságba, 87 telephelyre vonják össze./ mti/

bb 26. több mint 5.100 kiváló dolgozó, 100 szocialista-brigád csepe- len

i to/sze vm ki

1961. május 2.

a csepel vas és fémművek dolgozói a termelési tanácskozá- sokon azt is megvitatták, kiket tartanak érdemesnek a kiváló dolgozó cím viselésére. a javaslatokat most összesítette a vasas szakszer- vezet csepeli területi bizottsága és a munkaügyi főosztály. az értékelés szerint 1957 óta 5.102-en nyerték el a kiváló dolgozó címet, s közülük 4.350-en oklevelet, 752-en pedig jelvényt kaptak.

legutóbb határoztak arról is, mely brigádok teljesítették a szocialista brigád cím elnyerésének feltételeit. ezt a címet most már a szot irányelveinek megfelelően igen alapos értékelés szerint adományozzák. összesen 153 brigád versenyez a megtisztelő címért, a dolgozók azonban eddig csak százat találtak érdemesnek viselésére. egyévi jó munka alapján 37 brigád már az oklevelet is megszerezte. /mti/

9,46 4.10

- 21 -

bb 31. nógrád megye 120 termelőszövetkezetében dolgozták ki az
össztönzőbb premizálási módszereket

vid ká/j vm L1

1961. május 2.

az északi fekvésű nógrádban is befejezéshez közeledik a
kukorica vetése és megyszerte hozzáláttak a kapásnövények területé-
nek kiosztásához. a közös gazdaságok legtöbbszörében a növényápolási
munkát, a rájuk kiosztott területen családok vállalták. a hét végén
az iparban dolgozó családtagok is bekapcsolódhatnak a munkába. a
gondos növényápolásra prémium ösztönöz, amelynek különböző formáit
eddig mintegy 120 termelőszövetkezetben dolgozták ki. a kapásnövé-
nyek területét minőségi kategóriákba osztották, és a talajerőtől,
valamint az adottságától függően állapították meg az egyes táblák
átlagtermés-tervét. így lényegében egyforma lehetőségek kínálkoznak
a termelési tervek túlteljesítésére, a prémiumra. a pásztói járás
több szövetkezetében a terven felül termelt cukorrépa minden mázsá-
ja után 1 kiló cukrot, vagy annak megfelelő készpénzt kapnak a szövet-
kezeti gazdák. a varsányi dózsa tsz-ben a holdankénti 25 mázsás
kukoricatermés elérése esetén egy mázsa kukorica illeti meg a tsz-
tagot, ehhez jön még az alap-munkaegység és a terven felül termelt
kukorica 50 százaléka.

a termelőszövetkezeti közgyűléseken elfogadott prémiumrendsze-
rek máris éreztetik kedvező hatásukat: naponta általában 3000-4000
szövetkezeti dolgozó vesz részt az első sarabolásban./mti/

bb 32. újabb 17 külföldi botanikuskerettel vette fel a kapcsolatot
a szegedi tudományegyetem fűvészkertje

Vid Ká/J

a szegedi tudományegyetem növénytan intézetének
fűvészkertje magcsere révén évről-évre gyarapítja értékes gyűjtemé-
nyét. az elmúlt hónapokban újabb 17 külföldi botanikuskerettel
vették fel a kapcsolatot, s ezzel 208-ra emelkedett azoknak az
európai, ázsiai, amerikai, afrikai és ausztráliai társintézmények-
nek a száma, amelyekkel csereforgalmat bonyolítanak le. a téli és
a tavaszi hónapokban mintegy 5000 különböző növénynek, virágnak
magját, illetve dugványát küldték a világ minden részébe, s viszon-
zásul értékes növényeket kaptak.

/folyt.köv./

9,57 11-10

- 22 -

/bb 32. újabb 17...1.folyt./vm

kanadából ritka fenyők, hollandiából kaktusz-különlegességek, a
szovjetunióból: taskentből és leningrádból ázsiai pusztai cserjék
magja érkezett. a genovai botanikuskeret küldte a legnagyobb, s
egyben legértékesebb csomagot, amelyben egy ritkaszerű, magashegy-
vidéki páfrány volt. ez a szegedi fűvészkert első ilyen példánya.
/mti/

bb 35. a fővárosi villamosvasút

j vm hk

1961. május 2.

igazgatósága közli, hogy végény-korszerűsítési munkálatok
miatt május 4-én 23 órától május 5-én 4 óra 30 percig a 47-es
jelzésű kocsik csak budafok forgalmi telep - madách tér között,
az 53-as jelzésű kocsik nagyvárad tér - madách tér között és a
49-es jelzésű kocsik kelenföld vasútállomás - madách tér között
közlekednek. madách tér - marx tér között autóbusszal tartják fenn
a forgalmat./mti/

11,52 12 25

- 23 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

1961. május 1-1, 3. belpolitikai kiadáson megjelent
bb. 3. sz. hírünk /május elsejei ünnepek vidéken
második bekezdés alulról számított hatodik sorában a mondat
helyesen:

a székesfehérvári n a g y i p a r i üzemek munkásainak....

/mti/

..

bb. 39. időjárásjelentés

tm/gy

1961. május 2.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 13 órakor:

kissé melegebb idő

a szovjetunió európai területének legnagyobb részén és az ibériai félszigeten csendes, kevésbé felhős, csapadék nélküli az idő. európa többi részén felhős, esős, változékony idő uralkodik. tegnap 20 fok fölötti hőmérsékleteket csak dél-európában és a fekete tenger környékén mértek. a szovjetunió európai területének északi részén napközben sem emelkedett a hőmérséklet mínusz 5, mínusz 7, sőt novaja zemlja környékén mínusz 12 fok fölé. hazánkban tegnap felhős volt az idő. sokfelé nullott eső. turkeven és a szabadság hegyen a délutáni órákban zivatart észleltek. nagykátán, mezőhegyesen és körösszakálon 6, kiskunhalason 7, kiskunfélegyházán 8, a budapesti szabadsághegyen 9, turkeven 10, kecskeméten 11, szeghalmon 15 milliméter esőt mértek. az ország nyugati határszélén 4-9, máshol 4-3 óráig keresztül sütött a nap. napközben a hőmérséklet 14-19 fokig emelkedett országszerte. hajnalban a levegő 7-11, síófokon azonban csak 12 fokig hűlt le. budapesten a hőmérséklet napi középértéke hétfőn 13.8 fok volt, a sokévi átlagnál 0.3 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, alig változik.

várható időjárás szerda estig: változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen délutáni esővel. mérsékelt szél. a nappali felmelegedés kissé fokozódik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 17-21 fok között.

a duna vízállása ma reggel 295 centiméter.

/mti/

..

13,14

13.55

- 24 -

bb 38. a bajcsy-zsilinszky uton a marx tér irányában: tilos a gépkocsiparkolás, szabályozták a keresztezéseket, áthelyezik a villamosmegállókat - a fővárosi vasútépítő vállalat nagy erővel látott hozzá a korszerűsítéshez

1 hbj/sze vm vg

1961. május 2.

kormányzatunk jelentős anyagi áldozattal rendbehozta a bajcsy-zsilinszky utat, amely a főváros belső negyedének egyik legforgalmasabb utvonala és átépítése után nagyban tomermentesítheti a nagykörutat. a munkálatok május 2-án, kedden, a reggeli órákban megkezdődtek.

először a fővárosi vasútépítő vállalat dolgozóira vár nagy feladat, át kell építeni az erős forgalom következtében nagyon megrongálódott pályát. a bajcsy-zsilinszky uton is a már eddig kitűnően bevált korszerűsítést alkalmazzák, betonhosszgerendára kerülnek a talpfatuskók, a gumilemezek és erre a sín. a vállalat mivel a korszerűsítés sürgős, nagy erőket mozgósított, 160-190 munkás dolgozik két műszakban, az éjszakai órákban pedig anyagot szállítanak. kedden reggel végig a bajcsy-zsilinszky uton - körülbelül 1250 méter hosszban - megkezdtek a kalvin tér felé haladó vágány közt levő kőköcsök kiemelését. először a kalvin tér felé haladó vágányt építik át. az átépítés idején sem lesz azonban villamosforgalom-korlátozás. éppen ezért úgynevezett pótvágányt építenek, mégpedig a

marx tér felé haladó uttest egy részére. az átkötésre csüörtökről pöntekre virradó újjal kerül sor.

kétségtelen, hogy a munkálatok miatt lelassul a közúti forgalom a bajcsy-zsilinszky uton, s ezzel kapcsolatban több fontos intézkedést hoztak. a marx tér irányában három villamosmegállót - 40-50 méternyire - áthelyeznek. a bajcsy-zsilinszky uton, mindkét oldalon tilos a gépkocsiknak parkirozni. keresztezni az utvonalt kéthelyütt lehet, mégpedig a népköztársaság útján és a nagymező utca-rudas lázító utca-kálman utcai csomópontnál. a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága arra kéri a gépkocsivezetőket, hogy az építkezések idején lehetőleg más utvonalt válasszanak, mert a bajcsy-zsilinszky uton az előrehaladás nehézkes, hiszen sok gépkocsi szállít építési anyagot./mti/

- . -

13,25

- 25 -

14.10

bb 40. diónagyságu a földieper ujszegeden és szatymazon - egy hét múlva kezdik a szedést

vid ká/j vm hk

1961. május 2.

ujszegeden, a gyümölcskertészek „városában”, és szatymaz község határában az utóbbi hetekben lehullott csapadék kedvező hatással volt a földieper fejlődésére is. a gyümölcs többhelyütt már diónagyságu, és egy hét múlva, amikor pirosra érik, megkezdhetik szedését. a mezőgazdasági termékeket értékesítő szövetkezetek csongrád megyei központja megkezdte a felvásárlási szerződések kötését. előreláthatólag 1000 mázsa nagyszemű, kiváló minőségű földieper szállítanak erről a vidékről az ország nagyvárosaiba és exportra.
/mti/

bb 41. virágoznak az akácok - vándorutra keltek a méhészek

vid ká/j vm hk

1961. május 2.

a korai tavaszodás már május elejére virágba borította az alföldi akácokat. a homokos és a szikes területeken mindenütt fehérbe öltöztek a fák, s ezzel egyidőben felkerekedtek a vándorméhészek is. szolnok megye termelőszövetkezeiből több mint két és félezer méhcsaládot visznek ki a virágzó akácerdőkbe. a turkevei vörös csillag és méhészei a tiszai akácokat keresik fel, a karcagiak, a jászberényiek, a kengyeliek a szomszéd megyékbe is ellátogatnak.

virágoznak az akácerdők az ország nyugati szélén. győr megyében is. ezen a tájon 10.000 méhcsaládot vándoroltatnak a győr megyei méhészek, akik máris 10 vagon méz értékesítésére kötöttek szerződést.
/mti/

bb 42. naponta 200-250 holdon vetik el a repülőgépek a rizst a hortobágyon

vid ká/j vm hk

1961. május 2.

a növényvédelmi szolgálat 2 repülőgépe a kedvező májusi idő után ismét teljes ütemben folytatta a rizsvetést a hortobágyon.

/folyt.köv./

14.09 14.50

- 26 -

/bb 42. naponta 200-250....1.folyt./vm

a vetésterület 90 százalékán ezzel a módszerrel kerül földbe a mag. az előre elárasztott talajra 5-6 méter magasról szórják az előcsiráztatott magot, s ezzel 4-6 nappal megrövidítik a növény tenyészidejét. a két repülőgép 35-40 felszállással naponta átlag 200-250 holdon veti el a rizst. a gépek ezután a lucerna porozásánál segédkeznek.
/mti/

bb 44. ötemeletes lakóház készült el győrött

vid te/vi ki

1961. május 2.

győrött kedden megkezdtek a sztálin uton épült ötemeletes lakóház első tömbjének műszaki átadását. ebben harmincöt örök-lakás van. a lakások másfél-, két- és háromszobásak, beépített konyhával, szekrényekkel, illetve ruháskamrával.

győrött, mosonmagyaróvárott, valamint sopronban a negyed-év végéig összesen 139 lakást adnak át a győr megyei építőipari vállalat dolgozói. tavaly a második negyedévben mindössze 32 lakás készült el. még kedvezőbb lesz az arány a harmadik negyedévben, az év utolsó hónapjaiban viszont kevesebb lakás kerül átadásra. ez lényeges javulást jelent az elmúlt évekhez képest, amikor a lakások 80 százaléka az év végére készült el, s így télviz idején kellett költözködni.
/mti/

bb 45. a lyukói bányaiüzemben is szénnyalut helyeznek üzembe

vid te/vi ki hk

1961. május 2.

a borsodi szénbányászati trösztnél a szállítás gépesítése után most a fejtések gépesítésére törekszenek. a sajtószentpéteri 2-es aknán dolgozó löbbe-féle szénnyalu után az idén a felsőnyárádi bányában munkába állított csehszlovák szénnyaluvál már a második vékonytelepi frontfejtésen szüntették meg a kézi munkát, és a termelékenységét mintegy 25-30 százalékkal fokozták.

a harmadik szénnyalut a lyukói bányaiüzem mátyástelepi egy-méteres szénmezejében üzemeltetik majd. az új hatvan méteres front előkészítését kedden megkezdtek és a tervek szerint még ebben a negyedévben üzembe állítják a harmadik szénnyalut is.
/mti/

15.10. 15.35

- 27 -

KR

bb 55. Japán császár távirata dobi Istvánhoz

k hné-lm sr 1961. május 2.

hirohito Japán császár táviratban mondott köszönetet dobi Istvánnak, az elnöki tanács elnökének Japán nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaiért. /mti/

bb 56. Izrael elnökének távirata dobi Istvánhoz

k hné-lm sr 1961. május 2.

izhak ben-cvi, Izrael elnöke, táviratban köszönte meg dobi Istvánnak, az elnöki tanács elnökének Izrael nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságait. /mti/

bb 57. Időjárás jelentés

tm szb 1961. május 2.

a meteorológiai intézet jelenti május 2-án, kedden 18 óra-

kor: kissé melegebb idő

várható időjárás szerda estig: változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen délutáni esővel. mérsékelt szél. nappali felmelegedés kissé fokozódik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 17-21 fok között. /mti/

1915

18.40.

ME

- 28 -

bb 43. fokozottan részt veszünk a kínai villamosenergiaipar fejlesztésében - magyar szakemberek küldöttsége utazott a kínai népköztársaságba

i szf/gk vm vg 1961. május 2.

kedden délután magyar villamosenergiaipari szakemberek küldöttsége utazott a kínai népköztársaságba. pinter Tibor, a nehézipari minisztérium villamosenergiaipari igazgatósága távlati tervezési és nemzetközi osztályának vezetője, a küldöttség vezetője elmondta, hogy kínai meghívásra, a magyar-kínai műszaki-tudományos együttműködési bizottság megbízásából mennek a baráti országba. a magyar ipar eddig egészben vagy részben tíz erőművet épített Kínának. többségük már üzemben van. legnagyobb közülük a 75 megawattos van-tingi és az 50 megawattos kantoni erőmű. a mostani látogatás célja, hogy megbeszéljék, miként vehetne részt az eddigénél még fokozottabban a magyar szakgárda és az ipar Kína villamosenergetikai távlati fejlesztési tervét és megtárgyalja az ottani iparági vezetőkkel, milyen segítséget tudnánk adni elsősorban az 1965-ig terjedő időben, majd a későbbi években a hatalmas ország új erőműveinek tervezéséhez, építéséhez, berendezéseinek szállításához. szó lesz műszaki dokumentációcseréről és kínai, valamint magyar szakemberek cseréjéről is.

a küldöttség ezenkívül a már működő magyar tervezésű és építésű erőművek üzemviteli kérdéseit is megbeszéli a kínai szakemberekkel. /mti/

bb 47. aranyérmét nyert a makói hagyma és a szabocsi jonathán erfurtban

i so/j/vt ká 1961. május 2.

az április 28-án megnyílt erfurti nemzetközi kertészeti kiállításon eredménybemutatót tartottak, amelyen a magyar kertészet nagy elismerést szerzett. a nemzetközi zsűri aranyérmel jutalmazta a makói hagymát és a szabocsi jonathánt, a spárgatermesztésért ezüstérmét, a zöldségtermesztésért bronzérmét kaptak a magyar kertészek. /mti/

15.55. 46.45

ME

- 29 -

bb 46. megérett a cseresznye a déli országrész gyümölcsö-
seiben

vid ká/j szb ká

1961. május 2.

a napsütötte pécsi lankákon, az ország legdélibb gyümölcs-
termő vidékén, megérett a cseresznye, pécsett már az ünnepek
alatt megjelentek az első cseresznyeárusok, a verőfényes keddi
napon pedig már több helyen szedték a legkorábbi gyümölcsöt.
ebben az évben fordultak termőre baranya első nagyüzemi cseresz-
nyései is fazekasbodán, fekedén, majson és siklósnagyfaluban, ösz-
szesen 37 holdon. piroslik a cseresznye bács megye déli részén
is, a kelebiai gyümölcsösökben megkezdődött a szedés, s az első
szállítmányt kedden indították utnak a fővárosba. ezen a napon
jelent meg az első cseresznye a szombathelyi piacon. a primőr-
gyümölcsöt sótony községből szállították a városba, s csomón-
ként 1.50 forintért hozták forgalomba. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a május 1-i b 19. kiadásunk /bb 4. több mint félmillió...7.
folyt./ második bekezdésének utolsó sora helyesen így végződik:

Bemutatott gyakorlata, s ezzel befejeződött több mint
félmillió budapesti dolgozó szinpompás május elsejei felvonulá-
sa.

bb 48. a japán atom és hidrogénbomba-ellenes tanács küldöttei-
nek sajtótájékoztatója és látogatása az országos béketanácsnál

t di/hné szb sr

1961. május 2.

a japán atom- és hidrogénbomba-ellenes tanács hazánkban
tartózkodó küldöttsége: dr. fumio araki, a hirosimai egyetem pa-
tológiai professzora, a hirosimai atom- és hidrogénbomba-ellenes
bizottság tagja, miyoshi hiragaki, a japán tanítók szövetsége
egyesült harci bizottságának tagja, shizuo wada, az önkormány-
zati és területi dolgozók szakszervezete országos szervező osz-
tályának vezetője, kedden az országos béketanács vezetőivel ta-
lálkozott. a beszélgetésen résztvett szakasits árpád, a béke-
világtanács irodájának tagja, az országos béketanács elnöke, vass
istvánné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, straub
f. brunó és terényi istván, az országos béketanács alelnökei és
dr. zsebők zoltán, az országos béketanács tudományos bizottságá-
nak titkára.
/folyt.köv./

16.45. 17⁰⁵

- 30 -

bb 48. /a japán atom- és hidrogénbomba-ellenes... 1. folyt./- szb

a küldöttség negyedik tagja yoichi fukushima agronómus, a
japán tudományos akadémia tagja, az atom- és hidrogénbomba-él-
lenes tanács nemzetközi osztályának vezetője kedden reggel el-
utazott hazánkba.

a japán atom- és hidrogénbomba-ellenes tanács hazánkban
tartózkodó küldöttsége a béketanács vezetőivel való tanácskozás
után sajtótájékoztatót vett részt. a vendégek, akiket szakasits
árpád, az országos béketanács elnöke üdvözölt, válaszoltak az új-
sággírók kérdéseire. elmondották, hogy február 8-án indultak euró-
pai előadó körutjukra. tíz országban jártak, felkerestek 62
nagyvárost és 93 nagygyűlést vettek részt. a német szövetségi
köztársaságban egy hónapot töltöttek, s ott tartózkodásuk célja
az volt, hogy előadásaikkal, az atombomba pusztításairól szóló
személyes beszámolóikkal felrázzák a nyugatnémet közvéleményt,
s ezzel közvetve segítséget adjanak a békemozgalomnak. a német
szövetségi köztársaságból angliába készültek, de megtagadták tő-
lük a beutazási engedélyt.

beszámoltak arról is, hogy mi a helyzet jelenleg Japánban.
az ikeda-kormány amerikai barát reakciós politikája a haladó
megmozdulások betiltásával korlátozásával a szélsőséges jobbol-
dali tevékenységnek kedvez. ennek ellenére a japán békemozgalom
nagyon megerősödött az elmúlt években, ennek egyik példája a
mult évben kibontakozott nagyméretű tiltakozó kampány, amelyet
megakadályoztak az akkori amerikai elnök, eisenhower terveit
japáni látogatását. jelenleg az amerikai támaszpontok felszámol-
lásáért folyik a küzdelem. a közvélemény haragja elsősorban az
okinawa-szigetén állomásozó amerikaiak és támaszpont, valamint
a nijama-szigeten létesített rakéta-kilövő támaszpont ellen irá-
nyul. a néptömegek követelése azonban nem talál visszhangra a
hivatalos kormánykörökben, a jelenlegi miniszterelnök ezért min-
den eszközzel a közvélemény hangjának elfojtására törekszik.

Japánban élénken él a hirosimai és nagaszaki atomrobbanás
szörnyű pusztításainak emléke. a felháborodás hullámain tovább
erősítette a bikini-szigeteken 1954-ben felrobbantott hidrogén-
bomba, amelynek hamuja japán halászatot is megfertőzött, nem
szólva arról, hogy nem sokkal utána radiokativ halakat fogtak
ki a tengerből.

/folyt.köv./

17.10. 47⁴⁵

- 31 -

bb 48. /a japán atom- és hidrogénbomba-ellenes... 2. folyt./- sto

a hal pedig japánban a legfontosabb táplálék, az idén csakugy, mint az elmúlt években, megemlékeznek a hirosimai atombomba felrobbantásának évfordulójáról, nagyszabású tiltakozó felvonulást rendeznek, amelyen az atom- és hidrogénfegyverek teljes betiltását követelik. a békemegbeszélés befejező akkordjaként pedig megrendezik a 7. nemzeti békekonferenciát, aláírásokat gyűjtenek majd, s szeretnék elérni, hogy a választójogosultaknak mintegy 50 százaléka foglaljon állást az általános és teljes leszerelés, s a nukleáris fegyverek betiltása mellett.

a küldöttség tagjai azt is elmondották, hogy hirosimában és nagaszakiban jelenleg mintegy félmillió olyan ember lakik, aki átélte, s közvetlen szemtanúja volt az atombomba felrobbanásának. félmillió olyan ember, akiben lépten-nyomon felfedezhető a radioaktív fertőzés utóhatása, közülük sokan olyan rossz állapotban vannak, hogy képtelenek a gyárakban, földeken dolgozni. osztályrészüket a nyomor, mert ugyyszólván semmilyen állami támogatást nem kapnak. egyik napról a másikra tengetik életüket. a fertőzés következtében évente többszázán betegszenek meg közülük, 200-300-an pedig meghalnak az atomrobbanás következményeként jelentkező fehérvérűségben, rákban, májbetegségekben. az 1945-ben életben maradt lányok, asszonyok terméketlenné váltak, s fogyatékoságukról maguk sem tudnak. japánban, ahol nagyon szeretik a gyermekeket, ez az egyik legsúlyosabb baj, s egész sor házassági tragédia okozója.

a japán népből, az atombomba életben maradt áldozataiból mély felháborodást váltott és vált ki az amerikai kormány cinikus magatartása. az egyesült államok belügyminisztériumának cégére alatt ugynevezett kutatóintézetet állítottak fel hirosimában, amely semmi mással nem foglalkozik, mint az áldozatok, a szerencsétlen tíz- és tizezrek vizsgálataival. betegségüket csupán tanulmányozzák, a segíteni akarás legcsekélyebb szándéka nélkül. a megfigyelésekről nyilvánosságra hozott adatokat pedig megnamisítják, eltitkolják a valóságot, kisebbítik a veszélyt. ezért megállapításaikat egyszerűen lehetetlen tudományos célra felhasználni.

a küldöttség tagjai végül elmondották, hogy európai körutjuknak magyarországi az utolsó állomása, ismét hazatérnek. /mti/

17.15. 47. 45

ME

- 32 -

bb 51. a baranya megyei tanács ülése

vid fm/ke-lm fm 1961. május 2.

a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén többek között a harkányi fürdő fejlesztéséről tanácskozott. erre a célra 258.000 forintot szavazott meg a végrehajtó bizottság. ebből az összegből öltözött létesítenek és új termálfürdőt helyeznek üzembe. tizenkét szigetvári lakás építésére csaknem kétfélmillió forint hitel megnyitását rendelték el. a dunaszekcső és a mohác-szigeti auna-falva közötti kompjárat fejlesztésére 480.000 forintot szavaztak meg. /mti/

--

bb 52. a rostocki tudományegyetem rektorhelyettese debrecenben

vid fm/ke-lm fm 1961. május 2.

a német demokratikus köztársaságban levő rostocki tudományegyetem orvostudományi kara a múlt év őszén megállapodást kötött magyar-német orvoscserekre. a debreceni egyetem rektorának látogatását viszonzva, s a jövő évi cserékre vonatkozó tárgyalások lebonyolítására debrecenbe érkezett alexander bienengraber, a rostocki tudományegyetem körbonctani intézetének igazgatója, az egyetem rektorhelyettese.

kedden a debreceni orvostudományi egyetem tanácsülésén dr. kesztyűs loránd rektor üdvözölte alexander bienengrabert és beszámolt arról, hogy az idén debrecenből több mint husz egyetemi oktató és 23 hallgató utazik gyakorlatra rostockba, s ugyanennyien jönnek rostockból is debrecenbe. a cserék már megkezdődtek, a debreceni szemészeti klinikának már van rostocki vendége, s debreceni orvosok utaztak rostockba. alexander bienengraber professzor a rostocki testvéregyetem üdvözlését tolmácsolta. /mti/

--

16.45. 17¹⁰

ME

-33-

bb. 50. hárommillió hallgató egy év alatt az ismeretterjesztő előadásokon - sajtótájékoztató a tit-ben

t/hl/rj sr

1961. május 2.

a tudományos ismeretterjesztő társulat országos elnöksége kedden délután a kossuth klubban sajtótájékoztatót tartott a társulat harmadik országos küldöttgyűlésének összehívása alkalmából. dr. törő Imre akadémikus, a társulat elnöke és dr. nagy László kandidátus, a társulat főtitkára tájékoztatójukban elmondották, hogy a küldöttgyűlésen, amelyet május 13-án és 14-én a magyar tudományos akadémia dísztermében rendeznek, az ismeretterjesztő munka legtevékenyebb, legkiválóbb értelmiségi tagjai megvitatják az elmúlt három év eredményeit és hiányosságait, s megjelölik azokat a főbb feladatokat, amelyek az elkövetkező esztendőben iránymutatók lesznek a társulat életében. a tit egyébként mint a régi természettudományi társulat örököse és jogutódja, az idén ünnepli 120 éves fennállását. legfőbb célja ma is ugyanaz: a tudományos ismeretek terjesztésével népünk művelődését, hazánk fejlődését szolgálni az élet minden területén.

e feladat megoldását - amint a tájékoztatón elhangzott - eredményesen segítette elő az elmúlt három év munkája. a társulatnak a dolgozók különböző rétegei között folytatott előadásos propagandája, a legutóbbi közgyűlés óta eltelt időszakban, jelentős mértékben kiszélesedett. míg a társulat előadói 1958-ban 22 és félezer, addig 1960-ban 53.000 előadást tartottak. a hallgatók száma is körülbelül a kétszeresére, több mint hárommillióra emelkedett. ezen belül 14 százalékról 22 százalékra nőtt a kifejezetten munkás hallgatók számára tartott előadások részaránya, a falusi ismeretterjesztés, pedig a három év előtti 24 százalékról 45 százalékra növekedett.

a legutóbbi években az ismeretterjesztés, különösen az mszmp művelődéspolitikai irányelveinek megjelenése óta - közelebb került a gyakorlati élethez. jobban segíti a szocialista építési feladatok megoldását, mindenekelőtt az ipari és mezőgazdasági termelés fejlődését, a mezőgazdaság szocialista átszervezését.

/folyt.köv./

17.00 17¹⁰

NE

-34-

bb. 50. / hárommillió hallgató folyt./rj

a műszaki előadások nagyobb része már a konkrét termelési feladatok megoldását, az adott üzemek, illetve iparágak műszaki fejlesztését elősegítő témákat tartalmaz. ezeket a munkások is nagy érdeklődéssel hallgatják, amit bizonyít az, hogy a múlt évben az ilyen jellegű ismertetések száma 61 százalékkal, a hallgatók részvétele 68 százalékkal nőtt. a szót-tal, a szak-szervezetekkel és a minisztériumokkal együtt megvalósított üzemgazdasági oktatáson több mint tízezer hallgató nyert alapos képzést. különösen biztatóak az eredmények a munkásakadémiák szervezésében: a mostani oktatási időnyben több mint 400 munkásakadémia működik, mintegy 30 000 hallgatóval. a tit megyei szervezetei az elmúlt 3 évben a legkülönbözőbb kisérleteket tették a bejáró munkások közötti ismeretterjesztés megoldására. több megyében egyes üzemek vállalták azoknak a falvaknak a patronálását, ahonnan sok dolgozójuk jár be. a nagyüzemek gépkocsival előadót és filmet szállítanak a patronált községbe.

a falusi előadások száma - elsősorban a helyi tanácsok támogatásával - szintén rohamosan növekedett. 1958-hoz viszonyítva a múlt évben a tit ötszörösére növelte falusi előadásainak számát, s a múlt esztendőben megtartott csaknem 24 000 ismeretterjesztésből mintegy 15 000 már a termelészövetkezetekben, illetve termelészövetkezeti községekben hangzott el.

a további feladatokról szólva elmondották, hogy az igen népszerűvé vált munkás-, tsz- és ifjúsági akadémiák, nők akadémiaja, stb. tematikáját az elmúlt évek tapasztalatai alapján több éves, komplex jellegű előadássorozatok formájában akarják kialakítani. arra törekszenek, hogy minél tökéletesebbé tegyék módszertanilag is és a szemléltetést tekintve is a tit előadásait.

befejezésül a tájékoztatón megemlítették még, hogy a társulat az elmúlt 3 évben megkétszerezte tagjainak számát, s ma már több mint 15 000 főnyi előadói gárdája van. a feladatok azonban állandóan nőnek, s ez egyre több új erő bevonását igényli. éppen ezért a társulat szívesen látja soraiban mindazokat az értelmiségieket, - különösen a műszaki, agrár- és közigazdasági szakembereket - akik szívügyüknek tekintik az ismeretterjesztést és készek tudásuk, tapasztalataik továbbadásával is a nép felébredését szolgálni. /nti/

17.05. 17¹⁰

NE

-35-

bb. 49. a felfrissült mezőkön új lendülettel fogtak a növényápoláshoz - husz-harmincmilliméteres, bő esők voltak az ország nagy részén

ő cs/vid/gk/e ká

1961. május 2.

a vasárnapra virradó éjszaka a kárpát-medence fölött ütköztek egymásba a földközi-tenger felől széles fronton érkező meleg és az északról betört hideg légtömegek, az összeütközést záporok, zivatarok kísérték. az éjjeltől másnap éjjelig tartó esős időszak alatt az ország nagy részén jelentős mennyiségű csapadék hullott le, felfrissítette a sokhelyütt már nedvesség-hiányt érző mezőket. szombathelyen 22, zalaegerszegen 20, kőszegen 23, kapuvártól 19, budapesten 16 milliméter csapadékot mértek vasárnap. erősebb zivatargócokról is jöttek jelentések. szigetvár környékén és a mátra vidékén a 30 millimétert is meghaladta a vasárnap folyamán hullt csapadék mennyisége. még ennél is erősebb esőzés volt szeged, makó és mezőhegyes vidékén, ahonnan 38 millimétert jelentettek. az alföld nagyobb része azonban csak 3-4 milliméteres csapadékot kapott, a hortobágy, továbbá karcag és debrecen vidéke pedig csak egy millimétert. külön szerencsés fordulatnak számít, hogy az április közepén beköszöntött esőkből kimaradt északnyugati megyék most bekerültek a bőséges esők zónájába.

hétfőn az ország több vidékéről jelentettek kisebb zivatarokat.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatóul közölték, hogy a kedden kialakult időjárási helyzet átmenetinek tekinthető: a hőmérséklet máris észrevehetően emelkedett, a két ellentétes irányú, hideg-meleg légtömeg összeütközését kísérő zivatarfront elvonult. ismét enyhe légáramlás érkezik délnyugatról, a nappali hőmérséklet általában 20 fok fölé emelkedik, kisebb esőkre még a következő napokban is számíthatunk.

az ország különböző vidékeiről érkezett jelentések arról számolnak be, hogy az ünnepek alatt hullott csapadék igen hasznos volt a mezőgazdaságnak: a gabonafélék és a már kikelt kapások gyors fejlődésnek indultak, a felfrissült mezőkön új lendülettel fogtak mindenütt a növényápolási munkákhoz. /folyt.köv./

17-20. 47³⁵

AE

- 36 -

bb. 49. /a felfrissült mezőkön...folyt./ -e

győr megyében, ahol már hosszú ideje érződött a szárazság, hat-harminc milliméteres eső áztatta meg a határt. különösen jót tett az eső a pillangós felülvetéseknek, s valószínű, hogy most már nem lesz szükség a szárazság miatt helyenként gyengén kelt cukorrépák kiszántására sem. kedden megyszerte benépesedett a határ, többezren egyelték a már megsarabolt cukorrépát. mivel a csapadék a vetés mélységéig mindenhol lehatolt, előreláthatólag gyorsan kikel az elvetett kukorica és napraforgó is.

a kőrösök vidékén 20-30 milliméteres, aranyat érő esővel köszöntött be a május elseje. a kenyérgabona-vetések és a kapások egyaránt frissen zsendülnek a felázott mezőkön. a négy nemzetiség lakta elek termelőszövetkezeti községben a lenin termelőszövetkezet tagjai „buzaesőnek”, neveztek el a bőségesen hulló csapadékot, ami a kilencezer holdas határukban sok vagonnyi terméshozam-növekedést jelent. a gépállomási és a szövetkezeti szakemberek kedden megsejlelték a határt, megállapodtak a következő munkák sorrendjében. általános az a vélemény, hogy a május elsejei csapadék felbecsülhetetlen értékkel gyarapította a mezőket, s ha az elkövetkező hetekben már semmi esőt nem kapnak a földek, a lucerna második kaszálása akkor is jónak ígérkezik.

kalocsa vidékén - a szokottnál egy héttel korábban - megkezdtek a világhírű fűszerpaprika palántázását. az idén már ezt a növényt is közösen, nagyjából természetik. a környező termelőszövetkezetekben kerekén 6 000 holdon ültetnek paprikát, 150 holddal nagyobb területen, mint tavaly. a palántázásra különösen kedvező időt most mindenütt igyekeznek kihasználni: a jól felázott talajokon gyorsabban gyökeresednek meg a paprikatövek, könnyebben veszelik át az átültetéssel járó sérüléseket. a paprikatermesztő szövetkezetek 4 500 hold terület gépi palántázására kötöttek szerződést a gépállomásokkal, több közös gazdaság pedig saját géppel ülteti a paprikát. a nagyüzemi paprikatáblákon az ipari fel dolgozásra legalkalmasabb ugynevezett csipmentes, nemesített fajtákat termesztik, amelyek már meghonosodtak a vidéken. a madarasi petőfi termelőszövetkezetben egy bolgár fűszerpaprikafajta meghonosításával kísérleteznek, amely a hazai fajtáknál gazdagabb festékanyagban, amellet holdanként 80-100 mázsás termést ad. /mti/

17.25. 17. 35

AE

- 37 -

bb 53. prokofjev kővirág című balettjét mutatja be a szegedi szabadtéri játékokon a moszkvai nagyszínház együttese

vid fm/ke-lm fm 1961. május 2.

az idei szegedi szabadtéri játékokon fellépő moszkvai állami akadémiai nagyszínház két képviselője n.a. alescsenko igazgatóhelyettes és p.sz. danyilov rendező hazánkba érkeztek, hogy a magyar színházi szakemberekkel megbeszéljék milyen műsorral szerepeljen a szovjet együttes a szegedi innepi heteken. a vendégek szegeden meglátogatták a játékok színhelyét, amely nagyon megnyerte tetszésüket. elismeréssel szóltak a beloiannisz-teret övező, impozáns látványt nyújtó árkaos egyetemi épületekről, a színpad és a nézőtér hatalmas méreteiről. „a hely alkalmas a legnagyobb produkciók bemutatására is,, - mondták.

a magyar és a szovjet színházi szakemberek megállapodtak abban, hogy a moszkvai együttes a szegedi szabadtéri játékokon, július 29-én és 30-án, valamint augusztus 1-én és 2-án prokofjev háromfelvonásos mesebalettjét, a kővirágot adja elő. a mű koreográfiáját grigorovics készítette. a szegedi előadást, amelyen a színház legjobb szólótáncosai szerepelnek, - l.m. - lavrovski, a moszkvai állami akadémiai nagyszínház balettigazgatója rendezi. /mti/

--

bb 54. japán vendégek a beloiannisz-gyár békegyűlésén

t fi/gk-lm sr 1961. május 2.

a japán atom- és hidrogénbomba ellenes tanács hazánkban tartózkodó küldöttsége kedden ellátogatott a beloiannisz léradástechnikai gyárba, s résztvett az üzem dolgozóinak békegyűlésén. ott volt terényi istván, az országos béketanács elnöke is. a vendégeket fazekas istván, a gyári pártbizottság agit-prop. titkára üdvözölte, majd miyoshi hiragaki, a japán tanítók szövetsége egyesült harci bizottságának tagja ismertette előadókörutjuk eddigi európai állomásait, beszámolt a japán békemozgalom jelenlegi helyzetéről, az atom- és hidrogénbomba ellenes tanács tevékenységéről. a küldöttség tagjai ezután válaszoltak a gyűlés résztvevőinek néhány kérdésére. /mti/

--

18.15. 18.10

KE

- 38 -

bb 58. újabb reprezentatív szállodával bővült a főváros - 181 szobából, étteremből, társalgóból és eszpresszóból áll az újjáépített park szálló

t ta/gk szb mi

1961. május 2.

a nagy nyári idegenforgalom küszöbén fejezték be a főváros új, reprezentatív szállodájának, a baross téri park szállójának az újjáépítését. a modern, minden igényt kielégítő szálló-kombinátot kedden este mutatták be a szakembereknek és a sajtó munkatársainak. amint a vezetők elmondták a park szálló annyira korszerűtlen és elhanyagolt volt, hogy ma már a legalapvetőbb követelményeknek sem felelt meg. a növekvő idegenforgalom és a szállodalai férőhelyhiány tette szükségessé felújítását és kibővítését.

az épületet az elmúlt években kívül-belül újjávarázsolták. az emeleten 181 szoba 270 férőhellyel várja a fővárosba látogató utasokat. minden szobába telefont szereltek és a vendég kívánságára rádiót, sőt televíziót is beállítanak. a földszinti részt nagy károly építőművésznek, a kereskedelmi tervező iroda munkatársának tervei alapján alakították át. a régi étterem helyét most teljesen modern, 140 személyt befogadó étterem, nagy társalgó és hall, valamint egy 70 helyes cukrászda-eszpresszó foglalja el. az 1. osztályú étterem, ahol a vendégek még különleges külföldi ételeket is rendelhetnek, mindennap 10 órától éjjelig tart nyitva. /mti/

--

bb 59. fogadás a holland követségen

t bc/gk szb sr

1961. május 2.

dr. hein warnaar, a holland királyság budapesti ideiglenes ügyvivője a holland nemzeti innep alkalmából kedd este fogadást adott.

a fogadáson megjelent szarka károly külügyminiszterhelyettes, a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, a magyar nemzeti bank több vezető munkatársa. résztvett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja. /mti/

--

19.55. 20.05

KE

- 39 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 3.

bb' 1. szakközépiskolát kap a 8. kerület - Lakógyűlésen ismertetik egyes 6. kerületi lakóházak állapotát - a pártélet hírei'

i h1/sze szb sr

1961. május 3.

a 8. kerületi párt-végrehajtó bizottság megtárgyalta a politechnikai oktatás helyzetét. a kerület általános iskoláinak ötödik osztályaiban mindenütt van már gyakorlati képzés, s az ősszel kezdődő tanévben a gimnáziumok első osztályosai - a kerület jellegét figyelembe véve - a lakatos, az általános műszerész, a gépkocsiszerelő, az asztalos szakmat, továbbá szabásvarrás, kötés-szövés és egészségügyi ismereteket tanulnak majd. a tervek szerint a gimnáziumok első- és második osztályos növendékei az 5 plusz 1-es formában tanulnak, s lesz politechnikai képzés több 3-4. osztályban, valamint a zrinyi leánygimnázium minden osztályában. az új tanévben szakközépiskolát is kap a kerület. ennek céljaira a bem-gimnáziumot jelölték ki, ahol három osztályban indul majd szakképzés, a ganz-mávag és az autótaxi vállalat támogatásával.

x x x

a 6. kerületi párt-végrehajtó bizottság a tanácsal közösen tartott ülést, amelyen a házkezelési igazgatóság munkájával foglalkoztak. ez a kérdés nagyjelentőségű a kerületben, különösen azért, mert az 1.200 lakóház túlnyomó többsége 50-100 évvel ezelőtt, 95 pedig több mint száz esztendeje épült. nagy szükség van tehát a lakóházak tatarozására. ennek megfelelő műszaki előkészítésére a házkezelési igazgatóság külön csoportot hozott létre. feladata, hogy elkészítse a felújításra kerülő épületek hibajegyzékét és megrendelje a tervdokumentációt. az elkészült terveket ez a csoport vizsgálja felül. az új rendszer tapasztalatai kedvezőek, a lakóházak műszaki tatarozásának előkészítése jelentősen javult. az ellenőrzésben a társulatom segítségét is nagymértékben igénybe veszik. nagytatarozás esetén a hig műszaki előadója lakógyűléseken ismerteti az illető épület állapotát, hogy a házbeliek még a tervezési program kidolgozása előtt megtehessek észrevételeiket. úgy vélik, hogy ilyen módon kevesebb pótmunkára lesz majd szükség a tatarozásoknál. /mti/

6⁰⁵

119

- 1 -